

Erken Evlili?e Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Erken Evlili?e Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21302>

Özet

Erken Evliliğe Yönelik Tutum Ölçeği (EEYTÖ), Akın ve Peker tarafından 2019 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin **erken evlilik** kavramına dair sahip oldukları psikolojik, sosyal ve kültürel tutumları bilimsel yöntemlerle ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirme çalışması, 4. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi'nde sunulan bir bildiri aracılığıyla akademik dünyaya tanıtılmıştır. Geliştirme sürecinde, ölçeğin yapısal geçerliliği ve iç tutarlılık güvenilirliği incelenmiş, böylece erken evlilik konusundaki bireysel eylemlerin güvenilir bir şekilde değerlendirilmesi hedeflenmiştir.

Ölçeğin temel amacı, erken yaşta yapılan evliliklerin birey ve toplum üzerindeki etkilerine dair algılar ve kabul düzeylerini belirlemektir. Bu çalışma, özellikle Türkiye bağlamında, erken evliliğe dair tutumların anlaşılması ve bu konuda yürütülecek sosyal politikaların ve eğitim programlarının oluşturulmasına bilimsel zemin sağlamaya amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Erken Evlilik, Tutum Ölçeği, Ölçek Geliştirme, Psikometrik Özellikler, Sosyal Tutum, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Akın, A., Peker, N.

Amaç

Erken Evliliğe Yönelik Tutum Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin erken yaşta evlenme pratiklerine karşı geliştirdikleri bilişsel, duygusal ve davranışsal eylemleri sistematik bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, tutumun yönünü (olumlu/olumsuz) ve şiddetini tespit ederek, toplumsal normlar ve kişisel değerler arasındaki etkileşimi ortaya çıkarmaya amaçlamaktadır.

Araştırmacılar, bu ölçeği geliştirerek, erken evlilik risk gruplarını belirlemeyi, tutum değişikliğine yönelik müdahale programlarının etkinliğini değerlendirmeyi ve farklı sosyo-demografik grupların bu konudaki görüş ayrılıklarını incelemeyi hedeflemiştir. Ölçek, erken evliliğin yaygın olduğu veya risk taşıdığı bölgelerde yapılacak sosyal çalışmalar için kritik bir değerlendirme aracı sunmaktadır.

Yapı

Ölçek, psikolojideki **tutum** (attitude) kuramına dayanmaktadır. Ölçülen yapı, bireyin erken evliliğe dair sahip olduğu inançlar, duygular ve eylem eylemlerinin bileşenlerinden oluşur. Bu tutum,

genellikle bireyin ailesel ve kültürel arka planından, eğitim seviyesinden ve çevresel etkileşimlerinden beslenir.

Ölçeğin çok boyutlu bir yapıya sahip olması beklenmektedir; bu boyutlar arasında erken evliliğin kültürel kabulü, bireysel özgürlüklere etkisi, eğitimin önemi ve yasal/etik boyutlara ilişkin algılar yer alabilir. Ölçek, bu karmaşık sosyal yapıya yönelik bireysel yargılarla nicel hale getirmeyi amaçlamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik (validity) çalışması, Akın ve Peker (2019) tarafından sunulan bildirinin başlığında belirtilmiş olmasına rağmen, spesifik geçerlik katsayıları ve detaylar kaynak içerikte sunulmamıştır. Tipik bir ölçek geliştirme çalışmasında, yapı geçerliliği (açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi), ölçüt bağımlı geçerlik ve kapsam geçerliliği yöntemleri kullanılmaları olmalıdır.

Yapı geçerliliği, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıyı ne kadar doğru ölçtüğünü gösterir. Araştırmacılar, muhtemelen maddelerin ilgili faktörlere yüklenimlerini inceleyerek ölçeğin kavramsal yapıya desteklemeleridir. Detaylı geçerlik sonuçları için, kullanıcıların orijinal kongre bildirisine başvurulara gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik (reliability) analizleri de geçerlik analizleri gibi kaynak içerikte sayısal olarak yer almamaktadır. Ancak, geliştirme çalışmalarında genellikle iç tutarlılık katsayısı (**Cronbach Alfa**) ve/veya test-tekrar test güvenirliği yöntemleri kullanılır.

Yüksek bir iç tutarlılık katsayısı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Araştırmacılar, muhtemelen kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) bir Cronbach Alfa değeri elde etmişlerdir. Güvenirlik çalışmalarıyla ayrıntılarına ulaşmak için, 2019 yılında Yalova'da sunulan kongre bildirisinin tam metninin incelenmesi zorunludur.

Faktör Analizi

Erken Evliliğe Yönelik Tutum Ölçeği'nin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla **faktör analizi** (Factor Analysis) kullanılmaktadır. Ölçek geliştirme çalışmalarında bu genellikle iki amaçla yapılır: Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA).

AFA, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu keşfetmek için kullanılırken, DFA ise belirlenen bu boyutlu yapıya yeni bir örnekleme doğrulanıp doğrulanmadığını test eder. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi alt faktörlere ayrıldığını (örneğin, "Geleneksel Kabul" veya "Eğitim Engeli"

gibi) göstererek, ölçülen tutumun karmaşık yapısını ortaya koyar. Faktör yükleri ve varyans açıklama yüzdeleri gibi teknik bilgiler orijinal raporda bulunabilir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek, öz-bildirim türünde bir tutum ölçeğidir.)

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi olmamasına rağmen, tutum ölçekleri genellikle 5'li veya 7'li **Likert tipi** bir derecelendirme formatı kullanır (Örn: "Kesinlikle Katılıyorum"dan "Kesinlikle Katılmıyorum"a).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon veya Erken Evlilik Riski Taşıyan Gençler/Yetkinler. (Genellikle üniversite öğrencileri veya öğretmen adayları gibi erişimi kolay gruplarda pilot çalışması yapılmıştır.)

Yaş Grubu: Erken evlilik kavramına dair bilinçli tutum geliştirebilecek ergenlik dönemi sonrası bireyler (Genellikle 15 yaş ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmasıyla yapıldığı örneklem grubunun demografik detayları (cinsiyet, eğitim seviyesi, bölge vb.) orijinal bildiride yer almaktadır.

Test Metodolojisi: Kağıt-kalem veya dijital ortamda uygulanan, katılımcıların erken evliliğe dair ifadelerine ne ölçüde katıldıkları belirtilen öz-bildirim metodolojisi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Değerlendirme, Sosyal Gelişim, Akın ve Peker, 2019, Tutum Analizi, Likert Ölçeği, Gençlik Araştırmaları.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nefise PAKER

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Veri Kaynakta mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Veri Kaynakta mevcut değildir.

Yayın Adresi: Veri Kaynakta mevcut değildir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2019 yılında geliştirilmiş ve akademik bir kongrede sunulmuştur. Bu tür akademik bildirilerde sunulan ölçeklerin kullanımı genellikle referans gösterilmesi koşuluyla serbesttir, ancak ticari kullanım veya büyük ölçekli uygulamalar için yazar/yazarlardan izin alınması tavsiye edilir. Ölçeğin kullanımına dair bir ücret bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Ölçeğin orijinal bildirisine dair bir bağlantı mevcuttur: ubaksymposium.org.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: erken-evlilik-ye-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Akın, A. ve Peker, N. (2019). *Erken Evliliğe Yönelik Tutum Ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması*. 4. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi'nde sunulan bildiri. Yalova, Türkiye.

Erken Evliliğe Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Maddelerin tam listesi için Akın ve Peker (2019) tarafından sunulan orijinal kongre bildirisine başvurulması gerekmektedir.